

1. Obiekt Browar "Piastowski" we Wrocławiu - 16:

1267/13 BUDYNEK FILTRÓW I BASENÓW

2. Czas powstania

1893 r.

3. Miejscowość

W R O C Ł A W

11 Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

Widok ogólny od północy.

Widok ogólny od południa.

4. Adres

ul. Jedności Narodowej 208/210

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo wrocławskie

gmina dzielnica Śródmieście

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Wrocławia /Vratislavia/
Breslau

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo m. Wrocław

powiat dzielnica Śródmieście

8. Właściciel i jego adres

Wrocławskie Zakłady Piwowarsko -
Słodownicze - WROCLAW,

ul. Jedności Narodowej 210

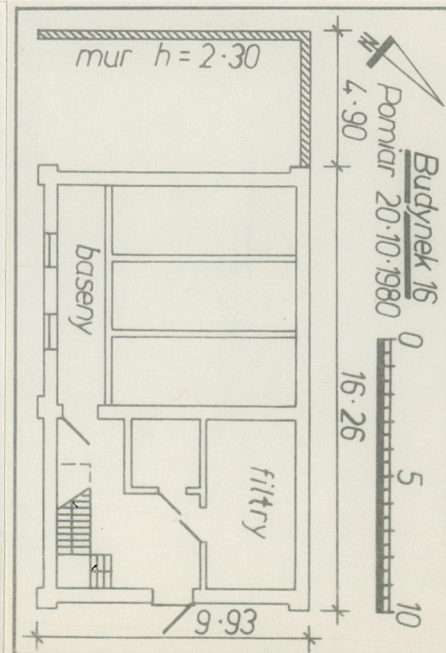
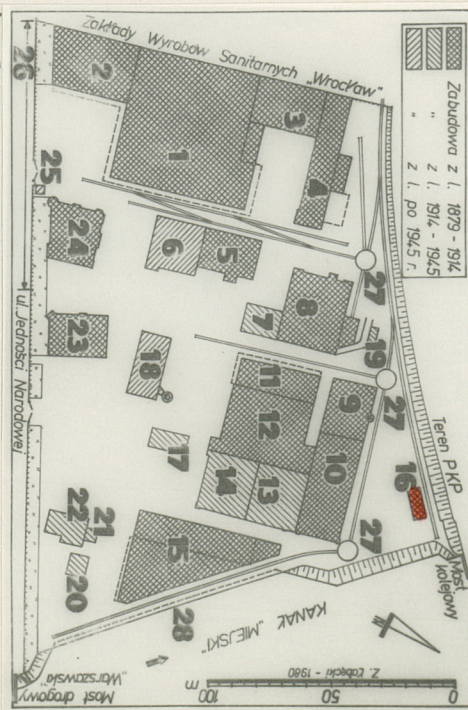
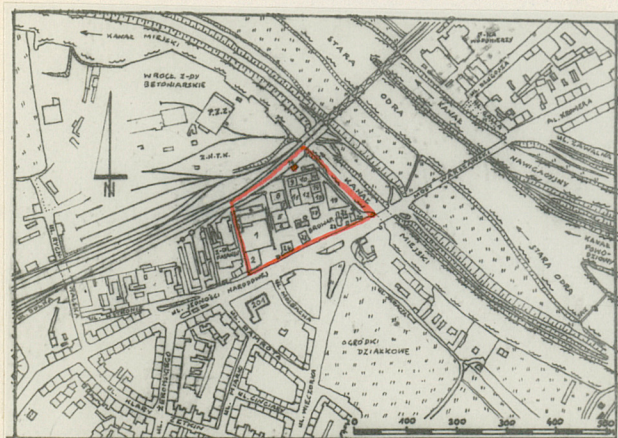
9. Użytkownik i jego adres

Wrocławskie Zakłady Piwowarsko -
Słodownicze - Browar "PIASTOWSKI"
WROCLAW,

ul. Jedności Narodowej 208

10. Rejestr zabytków

Nr ..... data .....

autor zdjęć Zbigniew Łabęcki
data wykonania 19.X.1983
miejsce przechowywania negatywów

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Projekt budynku sporządził w 1890 r. arch. Wegener z Wrocławia. Budowę ukończono i budynek oddano do eksploatacji w 1893 r. Brak danych o wykonawcy.

Budynek powstał w ramach budowy zespołu budynków słodowni, wówczas samodzielnej "Akcyjnej Fabryki Słodu" /"Actien Malz-Fabrik"/, przyłączonej do browaru w 1926 r. Do 1945 r. zespół funkcjonował jako browar berlińskiej firmy "Schultheiss - Brauerei A.G.".

W latach 1945 - 48 zespół słodowni ponownie odłączonej od Browaru funkcjonował jako samodzielna "Fabryka Środków Kawowych", od 1948 r. ponownie włączony do Browaru noszącego od 1946 roku nazwę Browar "Piastowski".

Zespół filtrów i basenów połączony ze studniami głębinowymi zaopatrywał słodownię w uzdatnioną wodę dla celów produkcyjnych słodowni /moczenie ziarna jęczmienia celem jego skiełkowania/, w latach 1926 - 1934, tj. do czasu wykonania nowej instalacji uzdatniania wody dla browaru /w budynku 5/ zaopatrywał w wodę produkcyjną również browar. Zespół słodowni był zaopatrywany w wodę z tego budynku do 1952 r. Od tego roku budynek stoi opuszczony, nie użytkowany. Instalacje rurowe znajdujące się w budynku prowadzą do czasów obecnych wodę z nadal czynnych studni głębinowych, uzdatnianą jednak w instalacji znajdującej się w budynku maszynowni /bud. 5/, tak dla potrzeb browaru jak i słodowni.

Mały budynek o charakterze przemysłowym z wystrojem elewacji nawiązującym do stylów historycznych /elementy neogotyku szkoły hanowerskiej/, zgodnym z wystrojem elewacji budynków całości zespołu Browaru.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, Instalacje

Niewielki, jedno i dwukondygnacyjny budynek niepodpiwniczony, znajdujący się w północnym krańcu terenu Browaru "Piastowskiego" ograniczonego: ulicą Jedności Narodowej - kanałem żeglugowym "Miejskim" - torami kolejowymi /linia PKP W-w Nadodrże - W-w Sołtysowice/ - fabryką fajansu "Wrocław", w północno - wschodniej części miasta.

Budynek mieści: w części wschodniej /dwukondygnacyjnej/ instalację pomp i sterowniczą związaną z ujęciami wody studniami głębinowymi /ok. 40 m/ o wydajności 2,5 m³/sek. oraz na piętrze zbiornik wody uzdatnionej, w części zachodniej /jednokondygnacyjnej/ baseny filtracyjne /filtry powolne/ o pojemności ok. 120 m³.

Konstrukcja: Budynek murowany z cegły, wnętrza otynkowane, elewacje z czerwonej cegły licówki. Stropy drewniane z bali, nad parterem w części dwukondygnacyjnej strop odcinkowy na dźwigarach stalowych. Posadzki i lamperie z płytek ceramicznych jednobarwnych /białych/. Okna stalowe krosnowe pojedyncze. Drzwi drewniane z desek, wewnątrz płycinowe. Dach drewniany pulpitowy, krycie papą bitumiczną. Schody stalowe na belkach stalowych, stopnice i balustrada drewniane. Baseny wydławane z betonu cementowego z wykładziną z płytek ceramicznych jednobarwnych /białych/ nakryte drewnianymi pokrywami z desek. Na piętrze zbiornik wody uzdatnionej z blachy stalowej nitowanej.

Budynek zbudowany na planie prostokąta. Rzut zwarty niesymetryczny. Bryła zwarta symetryczna. Dwutrakt o jednej osi wewnątrz z nieregularnymi podziałami ściankami niekonstrukcyjnymi. Wewnątrz klatka schodowa dwubiegowa ze spocznikiem.

Elewacje z czerwonej cegły licówki. Fasada /elewacja północno-wschodnia/ symetryczna jednoosiowa. Na osi wejście do budynku z nadświetłem przesklepione odcinkowo, na piętrze na osi jedno prostokątne okno flankują wąskie okienka. Całość flankują gładkie lizeny przechodzące w słupki sterczyn ponad poziomem dachu, nakryte ceglanymi ~~xxxxxx~~ namiotowymi daszkami. Fasadę wieńczy uproszczone ceglane belkowanie zwieńczone płytkim prostym gzymsem. Elewacja boczna 6d SE dwuczęściowa czteroosiowa, część lewa /dwukondygnacyjna/ z dwoma odcinkowo przesklepionymi oknami piętra powtarza wystrój fasady, jedynie zwieńczenie stanowi uskokowy gzym bez belkowania. Część prawa /jednokondygnacyjna/ z dwoma przesklepionymi odcinkowo oknami powtarza układ części lewej. Elewacja SW ślepa /bez okien/ powtarza flankującymi lizenami i zwieńczeniem układ fasady. Nad nią widoczna cofnięta elewacja części dwukondygnacyjnej z dwoma przesklepionymi odcinkowo oknami ~~piętra~~ powtarza wystrój fasady. Elewacja NW ślepa /bez okien/, bez wystroju.

Budynek wyposażony w instalacje wodociagową i elektryczną. Brak ogrzewania.

14. Kubatura 604,8 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 216 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne Filtry i baseny instalacji wodociągowej zakładowego.	17. Użytkowanie obecne Opuszczony, nieużytkowany.
--------------------------------------	---	---	--

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

Do 1945 r. - Brak danych.

Po 1945 r. nie przeprowadzano żadnych większych prac poza zabezpieczającymi.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Ogólny stan zechniczny budynku - zadowalający.

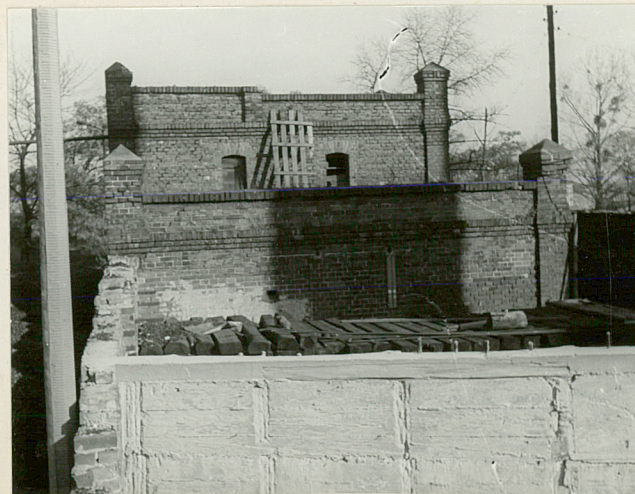
Brak widocznych zniszczeń lub uszkodzeń podstawowych elementów konstrukcyjnych. Budynek zabezpieczony.

Liczne powierzchniowe uszkodzenia elewacji, brak części zwieńczenia nad fasadą. Wnętrza opuszczone i nieużytkowane, jednak z uwagi na wykorzystywanie istniejącej w budynku instalacji rurowej zabezpieczony i konserwowany. Znajdujący się na piętrze zbiornik wodny bardzo silnie zniszczony. Drobne zniszczenia posadzek i ceramicznych wykładzin ścian. Brak części pokryw nad zbiornikami wody w parterze. Zniszczona stolarka drzwiowa, brak części szyb w oknach.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Zabezpieczenie korony ściany frontowej przed dalszą dewastacją, zabezpieczenie okien i wejścia przed przenikaniem do wnętrza wody z opadów atmosferycznych.

Budynek zasługuje na rozważenie celowości objęcia go ochroną konserwatorską przez wpisanie do rejestru zabytków wraz z całością zespołu Browaru "Piastowskiego".

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Archiwum Budowlane m. Wrocławia - Teki 2892-2895: Dokumentacja budowlana projektowa /niekompletna/ z 1890 r. oraz instalacji wodnej z lat 1890 /projektowa/ - 1912.

22. Bibliografia

F. Wiggert - Das Brauwesen der Stadt Breslau. Berlin 1930.
Z. Łabęcki - Zarys historii i rozwój piwowarstwa wrocławskiego. Wrocław 1981 /mmps/.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

Karta podlega ochronie na podstawie prawa autorskiego.

25. Wypełnił

Zbigniew Łabęcki

26.11.1983.

26. Sprawdził

27. Załączniki